

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

« » 20 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

на тему:

«Облік і контроль готової продукції на вітчизняних підприємствах: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Протос»)»

Виконавець

студентка ЦЗФН групи М-1

Думен Анастасія Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса-2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ	6
1.1. Поняття готової продукції, її класифікація та оцінка.....	6
1.2. Синтетичний та аналітичний облік готової продукції та її реалізації.....	15
1.3. Документальне забезпечення готової продукції на підприємстві.....	19
РОЗДІЛ 2. ДНЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ТОВ «ПРОТОС»	24
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика ТОВ «Протос».....	24
2.2. Особливості обліку готової продукції та її збуту на ТОВ «Протос».....	36
2.3. Шляхи вдосконалення обліку готової продукції та її реалізації на досліджуваному підприємстві.....	41
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ТОВ «ПРОТОС»	45
3.1. Методико-прикладні аспекти економічного аналізу реалізації готової продукції.....	45
3.2. Внутрішній контроль операцій з обліку готової продукції на ТОВ «Протос».....	49
3.3. Рекомендації щодо вдосконалення системи контролю руху готової продукції.....	55
ВИСНОВКИ	59
Список використаних джерел	62
Додатки	68

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах ринкової економіки вітчизняним підприємствам для успішного функціонування й розширення своєї діяльності, а відтак й отримання якомога більших доходів, необхідно виготовляти конкурентоспроможну продукцію й розраховувати тільки на себе. Головну роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства відіграє обліково-аналітична система виробництва та реалізації готової продукції (товару).

Первинною метою господарської діяльності підприємства, що завершує процес кругообігу капіталу, є реалізація продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг. У результаті реалізації виявляється суспільна корисність виробленого продукту, шляхом зіставлення доходів і витрат підприємства обчислюється фінансовий результат. Реалізація продукції, товарів, робіт, послуг не тільки є найважливішим джерелом доходів підприємства, але й первинно забезпечує формування прибуткової частини бюджету держави як об'єкт оподаткування. У зв'язку з цим потребує необхідної організації та методики облік виробництва та реалізації продукції промислового підприємства. Адже від якості обліку в кінцевому підсумку залежить достовірне визначення фінансового результату діяльності підприємства, а саме прибутку чи збитку.

Підприємствам надані значні права і можливості у реалізації своїх економічних інтересів, організації виробництва, збуту продукції. Для кожного підприємства готова продукція відіграє важливу роль у складі його оборотних активів та займає домінуючу позицію у здійсненні його діяльності. При цьому підприємства виходять із власних ресурсних можливостей з врахуванням факторів, які впливають на ефективність використання виробничого потенціалу. Враховуючи, що напрями використання готової продукції можуть бути різними виникають окремі проблемні питання щодо її обліку.

Загальні питання обліку і контролю готової продукції висвітлювались у працях відомих вітчизняних учених-економістів. Значну увагу їм приділяли Бутинець Ф. Ф., Валуєв Б. І., Голов С. Ф., Жилкіна Л. В., Гуцайлюк З. В.,

Кужельний М. В., Єфіменко В. І., Ткаченко Н. М., Сопко В. В., Смоленюк П. С. Вагомий внесок у розвиток методологічних питань обліку готової продукції зробили зарубіжні вчені: Бейгельзімер М. Г., Безруких П. С., Виноградов В. В., Грунфест І.Л., Маргуліс А.Ш., Марченко О.К., Кондраков В.Б., Ліберман Л. В., Левін В. С., Розенберг Н. Я., Тішков І. Е., Цуркану В. І., Шеремет А. Д., Чечета А. П. Проте питання обліку готової продукції на підприємствах залишаються актуальними та потребують нагального вирішення.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є дослідження теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення обліку та контролю готової продукції в сучасних економічних умовах в Україні.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити теоретичні основи обліку готової продукції та її реалізації;
- вивчити діючу практику обліку готової продукції та її реалізації на ТОВ «Протос»;
- розглянути особливості організації внутрішнього контролю готової продукції на ТОВ «Протос»;
- провести аналіз реалізації готової продукції;
- розробити рекомендації, спрямовані на вдосконалення системи обліку та контролю готової продукції.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процес інформаційного забезпечення системи обліку та контролю готової продукції.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційно-методичних та практичних положень обліку та контролю готової продукції на ТОВ «Протос».

Методи дослідження. В процесі роботи були використані такі методи: порівняння – для зіставлення даних фінансової звітності підприємства у динаміці років, аналізу та синтезу – для вивчення змін показників у динаміці, спостереження – при вивченні методики та організації обліку на досліджуваному підприємстві, узагальнення та графічного зображення даних –

для полегшення розуміння використаної інформації, а також – моделювання та комп'ютеризація (використання сучасних комп'ютерних економічних програм).

Інформаційною базою дослідження є офіційні документи органів законодавчої та виконавчої влади (нормативні документи України з питань обліку готової продукції), статистичні дані, наукові джерела (монографії, наукові статті, доповіді вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем обліку та контролю готової продукції та її реалізації), довідкові та інформаційні видання професійних організацій, Інтернет-ресурси, дані ТОВ «Протос».

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна здійсненого дослідження полягає у визначенні та впровадженні шляхів удосконалення обліку та контролю готової продукції.

За результатами проведеного дослідження схарактеризовано низку положень, що відзначаються науковою новизною:

- визначено теоретико-методичні основи, підходи до визначення сутності готової продукції та її оцінки у нинішній економічній літературі;
- здійснено аналіз господарської діяльності ТОВ «Протос» шляхом використання останніх аналітичних методик з обліку та контролю готової продукції;
- представлені шляхи поліпшення обліку та контролю готової продукції, зокрема окремих складових облікової політики.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження теоретико-методичних питань, критичної оцінки діючої практики обліку та контролю готової продукції встановлено:

1. Готова продукція – це продукція повного виробничого процесу, що призначена для продажу, відповідає галузевим нормам і стандартам з врахуванням особливостей її виробництва, всім вимогам діючого законодавства, та облік якої провадиться з використанням міжнародних інструментів організації ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства. Вона є результатом виробництва. Всі елементи виробничого процесу, сировина, матеріали, які перебувають на різних його стадіях утворюють незавершене виробництво.

Вартісним вимірником готової продукції є обсяг товарної продукції в грошовому вираженні.

Для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції передбачено рахунок 26 «Готова продукція», за дебетом якого відображається надходження готової продукції з власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю або за нормативною вартістю, а за кредитом – реалізація та інше вибуття готової продукції за середньозваженою фактичною виробничою собівартістю.

Випуск продукції з виробництва та передача її на склад обов'язково оформлюються документально, а саме накладними, відомостями, приймально-здавальними документами, актами приймання. Від правильності документального оформлення операцій з надходження виробничих запасів залежить правильне віднесення їх вартості на витрати виробництва, а також реальність оцінки незавершеного виробництва та його відображення у звітності.

2. ТОВ «Протос» є агропромисловим підприємством, що створене відповідно до Господарського і Цивільного кодексів України, Закону України «Про господарські товариства» та діє на підставі свого Статуту.

Основними видами діяльності агропромислового товариства «Протос» є:

- виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості;
- виробництво комбікормів;
- оптова та роздрібна торгівля борошномельної продукції та комбікормів;
- надання послуг елеватору;
- надання автотранспортних послуг.

Бухгалтерія підприємства складається з 4 осіб, а саме: бухгалтера-касира, бухгалтера-економіста та бухгалтера, які підпорядковуються головному бухгалтеру.

Зараз на підприємстві наявні фінансові проблеми, пов'язані зі збільшенням величини непокритих збитків, а тому підприємство функціонує повністю за рахунок позикового капіталу, що являє загрозу для його діяльності та взагалі існування.

Документальне оформлення операцій з реалізації продукції здійснюється відповідно до встановлених норм законодавства, а також затверджених форм відповідно до вимог виду продукції та її властивостей.

3. Випуск і реалізація продукції впливає на фінансові результати роботи підприємства. Крім того, реалізація виробничої продукції – це основне джерело формування доходу підприємства. Тому економічний аналіз роботи підприємства починається з аналізу випуску та реалізації продукції, у вивченні обсягу виробництва, темпів його зростання, тобто у оцінці виконання плану виробництва та реалізації продукції.

Роль проведення аналізу показників випуску готової продукції та її реалізації полягає в тому, що якнайкраще розкрити резерви збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції завдяки кращому використанню наявних потужностей, трудових і матеріальних ресурсів.

Також важливим є правильно організований внутрішній контроль готової продукції на підприємстві, що дає змогу слідкувати за правомірним оприбуткуванням, відповідальним зберіганням, раціональним використанням сировинних запасів, а також виготовленої на підприємстві продукції. Чітко визначена на документальному рівні система внутрішнього контролю готової продукції дасть змогу уникнути не тільки зайвих витрат, розкрадань, зловживань із боку посадових осіб, але і штрафів.

За результатами правильно організованих контрольних перевірок керівництво підприємства зможе приймати управлінські рішення з усунення причин, які негативно впливають на діяльність підприємства.

Таким чином, однією із складових раціональної організації бухгалтерського обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінювання кількісних та вартісних характеристик готової продукції.

Для того, щоб удосконалити систему оцінки готової продукції підприємства, перш за все, повинні організувати систему бухгалтерського обліку, так, щоб без додаткових затрат формувати інформацію про собівартість продукції, що випускається підприємством.

Тому організація на відповідному рівні обліку і контролю збитків у момент їх виникнення є важливим фактором зниження та усунення збитків у процесі продажу продукції.

Список використаних джерел

1. Алеєксєєнко Т. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації на переробних підприємствах АПК / Т. Алеєксєєнко // Економічний аналіз. – 2015. – Вип. 11 (4). – С. 219-222.

2. Бондар Ю. А. Внутрішній контроль і внутрішній аудит, як необхідність успішної діяльності для підприємств, установ, організацій вітчизняної економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/4000/1/31%20bondar_168-171.pdf.

3. Бутинець Ф. Ф. Аудит: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 512 с.

4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф. Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 912 с.

5. Бухгалтерський облік в галузях народного господарства: Підручник / [О. В. Зінкевич, С. О. Левицька, М. М. Мосійчук, І. П. Нагавичко, О. Б. Немкович]. – Рівне: НУВГП, 2006. – 268 с.

6. Бухгалтерский учет: Учебник для студентов вузов [Електронний ресурс] / Ю. А. Бабаєв, И. П. Комиссарова, В. А. Бородин; Под ред. проф. Ю. А. Бабаєва, проф. И. П. Комиссаровой. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 527 с. – Режим доступу: <http://institutiones.com/download/books/1289-buxgalterskij-uchet-babaev.html>.

7. Вороніна В. А. Особливості документального відображення руху готової продукції [Електронний ресурс] / В. А. Вороніна, В. В. Черниш // Кримський економічний вісник. – № 2 (03) Частина I. – 2013. – С.75-77. – Режим доступу: <http://www.economics.crimea.ua/>.

8. Гарасим П. М. Фінансовий, управлінський та податковий облік: навч. посіб. / П. М. Гарасим, Г. П. Журавель, П. Я. Хомин. – Тернопіль: Економічна думка. – 2003. – 522 с.

9. Гливенко В. В. Удосконалення внутрішнього контролю за рухом готової продукції на підприємстві / В. В. Гливенко // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: I Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 11.12.15 р.): тези доповідей. – Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – С. 115-116.

10. Губа, Є. Себестоимость и цена [Текст] / Є. Губа // Справочник економіста. – 2011. – С. 5.

11. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і доповн. / Н. В. Гудзь. – К.: ЦУЛ, 2016. – 424 с.

12. Економіка підприємства: Навч. посіб. / [Круш П. В., Подвігіна В. І., Сердюк Б. М. та ін.]. – К.: Ельга-Н., КНТ, 2007. – 780 с.

13. Завитій О. П. Організація і методика економічного аналізу ефективності діяльності аграрних підприємств / О. П. Завитій // Сталий розвиток економіки. 2015. – № 2 – С.198-207.

14. Задюченко Ж.В. Проблеми обліку та аналізу готової продукції та її реалізації / Ж. В. Задюченко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4. – С. 981-984.

15. Занько Б. Готова продукція: особливості обліку [Електронний ресурс] / Б. Занько // Вісник. Офіційно про податки. – 2017. – № 11 (915). – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ru/publication/100004373-gotova-produktsiya-osoblivosti-obliku?issue=5581>.

16. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.1999 № 291, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

17. Касич А. О. Відмінності встановлення фінансового результату в бухгалтерському і податковому обліку / А. О. Касич, І. В. Ткаченко // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 2 (116). – С. 185-191.

18. Кожин В.Я. Основы бухгалтерского учета. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://refdb.ru/look/2831079.html>.

19. Лютова Г. М. Методичні аспекти обліку готової продукції [Електронний ресурс] / Г. М. Лютова // Фінансовий простір. – 2017. – № 1 (25). – Режим доступу: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1701/17lgmogp.pdf>.

20. Методи оцінки готової продукції [Електронний ресурс] // Портал навчальної інформації. – Режим доступу: <http://ni.biz.ua/6-4/21429.html>.

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» від 01.01.12 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021.

22. М. Мірошник. Документальне оформлення операцій, що підтверджують витрати [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://audit-vutrat.blogspot.com/2016/06/documents.html>.

23. Мурашко В. М. Контроль і ревізія фінансово-господарської діяльності: навч. посіб. / В. М. Мурашко, Т. М. Сторожук, О. В. Мурашко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 311 с.

24. Мурашко Т. Д. Первинні документи бухгалтерського обліку / Т. Д. Мурашко // Вісник. Право знати все про податки і збори. – 2016. – № 35: Первинні документи. – С. 4-23.

25. Нападовская Л.В. Управленческий учет: суть, значение и рекомендации по его использованию в практической деятельности отечественных предприятий / Л. В. Нападовская // Бухгалтерский учет и аудит. – 2005. – № 8. – С. 50-62.

26. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій: монографія / Р. Ф. Бруханський, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2017. – 388 с.

27. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності аграрних підприємств: монографія / Р. Ф. Бруханський, М. К. Пархоμεць, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. – Тернопіль: Крок, 2015. – 300 с.

28. Осадча Г. Г. Облік готової продукції та його науково-методичні аспекти на сучасному промисловому підприємстві / Г. Г. Осадча, Ю. Л. Темчишина, Д. Насідзе // Глобальні та національні проблеми економіки. – Вип. 16. – 2017. – С.894-898.

29. Островський П. І. Моделювання економічних процесів: навч. посіб. / П. І. Островський, О. М. Гострик, Т. П. Добрунік, О. В. Радова. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 132 с.

30. Павлик В. П. Собівартість і реалізація продукції у формуванні аграрного ринку / В. П. Павлик // Економіка АПК. – 2007. – №5. – С.147-153.

31. Пенькова, О. Г. Стан та перспективи розвитку зернового виробництва в Україні / О. Г. Пенькова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – № 2. – С. 120-125.

32. Писаренко Т. М. Характеристика діючої методики організації обліку готової продукції / Т.М. Писаренко // Економічні науки. (Серія «Облік і фінанси»). – Вип. 12 (45). Ч. 1. – 2015. – С.231-239.

33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

35. Пуцентейло П. Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П. Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 1 (26). – С. 168-174.

36. Пушкар М. С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.06.04 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / М. С. Пушкар. – Тернопіль: ТАНГ, 2000. – 422 с.

37. Слюсарчук Л. І. Грошова система – інструмент стабілізації економіки України [Електронний ресурс] / Л. І. Слюсарчук, Я. Д. Слюсарчук // Науковий вісник Академії муніципального управління (Серія «Економіка»). – 2012. – Вип. 11. – С. 192-199. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvamu_ekon_2012_11_24.

38. Слюсарчук Л. І. Облік готової продукції та її реалізації [Електронний ресурс] / Л. І. Слюсарчук // Вісник податкової служби України. 2010. – № 29. – С.42. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=74825>.

39. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб., 3-тє вид., перероб. і доп. / В. В. Сопко. – К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.

40. Спільник І. В. Економічний аналіз: навчально-методичний комплекс дисципліни / І. В. Спільник, О. М. Загородна. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 432 с.

41. Стаселович В. А. Международные стандарты финансовой отчетности, регулирующие учет готовой продукции и ее реализации [Електронний ресурс] // Молодой ученый. – 2015. – №23. – С. 655-659. – Режим доступу: <https://moluch.ru/archive/103/23919/>.

42. Ступінська М.В. Організація внутрішньогосподарського контролю запасів на підприємстві / М.В. Ступінська // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 8. – С. 84-86

43. Сук Л. К. Організація бухгалтерського обліку: Підручник / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – К.: Каравела, 2009. – 624 с.

44. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2009. – 432 с.

45. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: [підруч.] / Н.М.Ткаченко. – К.: Алерта, 2006. – 1080 с.

46. Фактори, що впливають на прибуток від реалізації [Електронний ресурс] // Фінасова аналітика. – Режим доступу: <http://www.finalearn.com/lifers-495-1.html>.

47. Федосова Т. В. Бухгалтерский учет [Електронний ресурс] / Т. В. Федосова – Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2007 г. – 364 с. – Режим доступу: http://www.aup.ru/books/m176/7_1.htm.

48. Хом'як Р. Л. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посіб. / [Хом'як Р.Л., Партин Г.О., Корягін М.В. та ін.]; за ред. Р. Л. Хом'яка. – 2-е вид. – Львів: «Інтелект-Захід», 2003. – 820 с.

49. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. / В. Г. Швець. – К.: Знання Прес, 2009. – 444 с.

50. Яценко В. М. Внутрішній контроль на підприємствах України: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення / В. М. Яценко, Н. О. Пронь // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету (Серія «Економічні науки»). – 2009. – № 22 (2). – С. 3-7.

51. 1С: Бухгалтерія елеватора, млина та комбікормового заводу для України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://1c.ua/ua/v8/prod-ua/43406/>.

52. 1С: Предприятие 8. Бухгалтерия элеватора и комбикормового завода [Електронний ресурс] // Один Сервис. IT-решения для бизнеса. – Режим доступу: <http://www.1service.ru/blog/1s-buh-elevator.php>.

ДОДАТКИ